

Σημειώσεις

Κράτος (B)

Αναγνώριση του Κράτους

- Δύο κυρίαρχες θέσεις: 1. Δηλωτική – η αναγνώριση του κράτους είναι απλά δηλωτική της ύπαρξής του 2. Συστατική – η αναγνώριση του κράτους είναι συστατικό στοιχείο του κράτους, δηλαδή συνεκτιμάται μαζί με τα υπόλοιπα συστατικά στοιχεία (έδαφος, λαός, κλπ.)
- Το Institut de Droit International : ‘The existence of a new State with all the legal consequences attaching to this existence is not affected by the refusal of recognition by one or more states’
- Η Επιτροπή Badinter (ορθότερα, Arbitration Commission for the Peace Conference on Yugoslavia) σημείωσε ότι ‘the existence or disappearance of the State is a question of fact; that the effects of recognition by other States are purely declaratory’
- Ακόμη και η άποψη ότι η αναγνώριση είναι συστατικό στοιχείο του κράτους αποδέχεται ότι εάν ένα κράτος πληροί τις προϋποθέσεις τα υπόλοιπα κράτη υποχρεούνται να το αναγνωρίσουν (Lauterpacht)
- Ακόμη και οι Η.Π.Α που δεν αναγνώριζαν τη Β. Κορέα δεν δίστασαν να επικαλεστούν εναντίον της παραβίαση του διεθνούς δικαίου, παραβίαση που μόνο κράτη μπορούν να διαπράξουν
- Η αναγνώριση παίζει σημαντικό πρακτικό ρόλο στην καθημερινότητα των ανθρώπων που ζουν σε κράτη με μη αναγνωρισμένες κυβερνήσεις (π.χ. **Νότιο Σουδάν -μέχρι το 2011- vs Κόσοβο**) όπου δεν αναγνωρίζονται τα διαβατήριά τους, καθώς και όλες οι διοικητικές πράξεις

Παράνομη χρήση βίας και αναγνώριση

- Friendly Relations Declaration G.A Res.2625 1970: ‘The territory of a State shall not be the object of military occupation resulting from the use of force in contravention of the provisions of the Charter. The territory of a State shall not be the object of acquisition by another State resulting from the threat or use of force. No territorial acquisition by another State resulting from the threat or use of force shall be recognized as legal’
- Ιράκ/Κουβέιτ → Το Σ.Α ΟΗΕ με απόφασή του, μεταξύ άλλων, κατέστησε σαφές ότι προσάρτηση του Κουβέιτ από το Ιράκ με οποιονδήποτε τρόπο και με οποιοδήποτε πρόσχημα δεν έχει νομική ισχύ και είναι άκυρη
- Αραβοϊσραηλινός πόλεμος 1967 → Το Ισραήλ κατέλαβε τη χερσόνησο του Σινά, τα υψώματα του Γκολάν, τη Γάζα, και τη Δυτική Όχθη. Ο νομικός σύμβουλος του Υπ. Εξ. των ΗΠΑ, αποφάσεις της Γ.Α ΟΗΕ αποφάνθηκαν ότι οι απόπειρες του Ισραήλ να εποίκισουν τις περιοχές αυτές ήταν παράνομες

«Παράνομα» κράτη

- Τουρκική Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου → S.C Res 541: calls upon all States 'not to recognize any Cypriot State other than the Republic of Cyprus'
- Ροδεσία

Sui generis case studies

- *Ταϊβάν (Δημοκρατία της Κίνας – Republic of China)*: η Ταϊβάν (όπως και η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας) υποστηρίζει ότι είναι η κυβέρνηση ολόκληρης της Κίνας – το 1971 η ΛΔΚ αναγνωρίστηκε ως κυβέρνηση της Κίνας και κατέλαβε και θέση στο Σ.Α – τα περισσότερα κράτη συνέχισαν να έχουν (ανεπίσημες πολλές φορές) σχέσεις με την Ταϊβάν η οποία δεν είναι μέλος των Η.Ε.
- *Hong Kong and Macao*: Βρετανική και Πορτογαλική αποικία αντίστοιχα μέχρι την επιστροφή τους στην Κίνα το 1997 και 1999. Εξακολουθούν να έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν ανεξάρτητα από την Κίνα σε ορισμένες πολυμερείς συνθήκες.

Αναγνώριση κυβερνήσεων

- Σε αντίθεση με την αναγνώριση κρατών η αναγνώριση κυβέρνησης εξαρτάται κυρίως από το εάν η νέα κυβέρνηση ασκεί πολιτικό έλεγχο
- Η θέση των Η.Π.Α είναι ένα ενδιαφέρον παράδειγμα → η αναγνώριση κυβέρνησης δεν αποτελεί διεθνή υποχρέωση αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί κατά το δοκούν ανάλογα με τις επιταγές της εξωτερικής πολιτικής → στις περισσότερες περιπτώσεις οι Η.Π.Α αποφεύγουν την επίσημη αναγνώριση και περιορίζονται στην ανάπτυξη ή μη διπλωματικών σχέσεων *ενώ στις περιπτώσεις ΕΣΣΔ κα ΛΔΚ η επίσημη θέση ήταν ότι τα εν λόγω κράτη παραβίαζαν τις διεθνείς τους υποχρεώσεις
- Η περίπτωση της *Βενεζουέλας* → Τσάβες/πραξικόπημα, Μαδούρο/Γουαΐδο

Συλλογική μη-αναγνώριση παράνομων καθεστώτων

- Η κρίση της Αϊτής 1991-1994 και η ανατροπή του Aristide με στρατιωτικό πραξικόπημα – Ο Οργανισμός Αμερικανικών Κρατών (OAS) σε έκτακτη συνεδρίασή του καταδίκασε το πραξικόπημα και απαίτησε σεβασμό στο Σύνταγμα και την εκλεγμένη κυβέρνηση της χώρας-Την ίδια στάση ακολούθησε λίγο αργότερα και η Γ.Σ ΟΗΕ – Δύο χρόνια αργότερα το Σ.Α ΟΗΕ αρχικά επέβαλε οικονομικές κυρώσεις και στη συνέχεια εξουσιοδότησε στρατιωτική επέμβαση

Αναγνώριση κυβερνήσεων στα δικαστήρια

- **The Tinoco Claims Arbitration (Μεγάλη Βρετανία/Κόστα Ρίκα-1923)** Η Μ.Β στράφηκε κατά της Κόστα Ρίκα επειδή μεταξύ 1917-1919 όπου την εξουσία είχε πραξικοπηματικά καταλάβει ο Federico Tinoco Granados είχε υπογράψει μια σύμβαση παραχώρησης εκμετάλλευσης πετρελαίου την οποία ακύρωσε η κυβέρνηση της Κόστα Ρίκα στη συνέχεια (όπως και τις υπόλοιπες συμβάσεις που είχε υπογράψει η δικτατορία). Ο διαιτητής δικαίωσε τη Μ.Β διότι ναι μεν δεν ήθελε να διατηρεί διπλωματικές σχέσεις με την κυβέρνηση αλλά την αναγνώριζε

Διαδοχή κρατών

- Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των κρατών δεν επηρεάζονται από την αλλαγή των κυβερνήσεων
- Η διαδοχή κρατών στις περισσότερες περιπτώσεις τον 20^ο αιώνα προέκυψε από συνθήκες ειρήνης ή από τη διαδικασία της αποαποικιοκράτησης
- Πολλές περιπτώσεις διαδοχής προέκυψαν στο τέλος του ψυχρού πολέμου
- **Badinter Commission**

the Community will not recognize the new federal entity comprising Serbia and Montenegro as the successor State of the former Yugoslavia until the moment that decision has been taken by the qualified international institutions. They have decided to demand the suspension of the delegations of Yugoslavia at the CSCE and other international fora and organizations.

The Council thereby demonstrated its conviction that the Federal Republic of Yugoslavia (Serbia and Montenegro) has no right to consider itself the SFRY's sole successor.

4. The Arbitration Commission is therefore of the opinion that:

- the successor states to the SFRY must together settle all aspects of the succession by agreement;
- in the resulting negotiations, the successor states must try to achieve an equitable solution by drawing on the principles embodied in the 1975 and 1983 Vienna Conventions and, where appropriate, general international law;
- furthermore, full account must be taken of the principle of equality of rights and duties between states in respect of international law;
- the SFRY's membership of international organizations must be terminated according to their statutes and that none of the successor states may thereupon claim for itself alone the membership rights previously enjoyed by the former SFRY;
- property of the SFRY located in third countries must be divided equitably between the successor states;
- the SFRY's assets and debts must likewise be shared equitably between the successor states;
- the states concerned must peacefully settle all disputes relating to succession to the SFRY which could not be resolved by agreement in line with the principle laid down in the United Nations Charter;

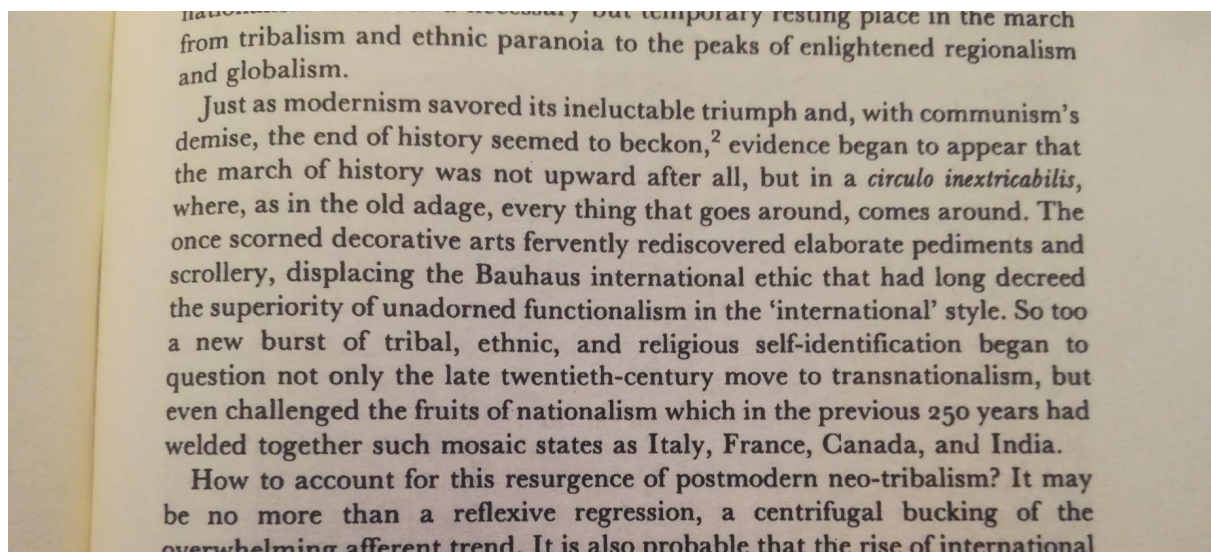
- Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (Σερβία/Μαυροβούνιο) δεν έγινε δεκτή ως το διάδοχο κράτος της Σοσιαλιστικής Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας
- Το αντίθετο συνέβη με τη Ρωσία η οποία αναγνωρίστηκε ως το διάδοχο κράτος της Σοβιετικής Ένωσης διατηρώντας μάλιστα της θέση της στο Συμβούλιο Ασφαλείας
- Κατά μια άποψη οι περιστάσεις στην περίπτωση της Ρωσίας έμοιαζαν περισσότερο με συνέχιση του κράτους παρά με διαδοχή
- Όταν έδαφος κρατους μεταβάλλεται σε έδαφος του διάδοχου κρατους τα περιουσιακά του στοιχεία περιέρχονται στο διάδοχο κράτος εκτός από την περίπτωση όπου το έδαφος απλώς έχει προσαρτηθεί σε άλλο κράτος (κατά παράβαση του Χάρτη Η.Ε) όπου τότε δεν περιέρχονται τα περιουσιακά του στοιχεία παρά μόνον τα χρέη και οι υποχρεώσεις στο νέο κράτος

Το δικαίωμα στην αυτοδιάθεση

- Η σύγχρονη εκδοχή της αυτοδιάθεσης αποδίδεται στο Λένιν (1916) και στο Γουίλσον (τέλος Α' ΠΠ)
- Άρθρο 1(2) του Χάρτη ΗΕ
- Αποικιοκρατία
- Friendly Relations Declaration G.A Res.2625 1970: 'The establishment of a sovereign and independent State, the free association or integration with an independent State or the

emergence into any other political status freely determined by a people constitute modes of implementing the right of self-determination by that people' *** 'Nothing in the foregoing paragraphs shall be construed as authorizing or encouraging any action which would dismember or impair, totally or in part, the territorial integrity or political unity of sovereign and independent States conducting themselves in compliance with the principle of equal rights and self-determination of peoples as described above and thus possessed of a government representing the whole people belonging to the territory without distinction as to race, creed, or colour.'

- Η άλλη άποψη → G. Fitzmaurice: 'juridically the notion of a legal right of self-determination is nonsense, for how can as yet juridically non-existent entity be the possessor of a legal right?'
- «Εσωτερική» → δικαίωμα σε ένα σύστημα διακυβέρνησης που σέβεται και αναγνωρίζει τα δικαιώματά τους και «εξωτερική» αυτοδιάθεση → δίνει δικαίωμα απόσχισης-πράγμα που η πρακτική των κρατών δεν αντιμετωπίζει και ιδιαίτερα θετικά
- T. Franck, Fairness in International Law and Institutions (OUP 1995)

- Ανατολικό Τιμόρ (Πορτογαλία/Αυστραλία 1995): ΔΔ ΗΕ →

ticular those of the Security Council, can be read as imposing an obligation on States not to recognize any authority on the part of Indonesia over the Territory and, where the latter is concerned, to deal only with Portugal. The Court is not persuaded, however, that the relevant resolutions went so far.

For the two Parties, the Territory of East Timor remains a non-self-governing territory and its people has the right to self-determination. Moreover, the General Assembly, which reserves to itself the right to determine the territories which have to be regarded as non-self-governing for the purposes of the application of Chapter XI of the Charter, has treated East Timor as such a territory. The competent subsidiary organs of the General Assembly have continued to treat East Timor as such to this day. Furthermore, the Security Council, in its resolutions 384 (1975) and 389 (1976) has expressly called for respect for "the territorial integrity of East Timor as well as the inalienable right of its people to self-determination in accordance with General Assembly resolution 1514 (XV)".

Nor is it at issue between the Parties that the General Assembly has

- Το 1999 ο ΟΗΕ (μετά από αίτημα της Ινδονησίας και της Πορτογαλίας) οργάνωσε δημοψήφισμα με ερώτημα εάν οι κάτοικοι του Ανατολικού Τιμόρ επιθυμούσαν καθεστώς

αυτονομίας και το 78,5% απέρριψε το καθεστώς εκδηλώνοντας έτσι την πρόθεσή τους για πλήρη αυτοδιάθεση

- Η αναγνώριση ενόπλου κινήματος που αποσκοπεί στη δημιουργία κράτους (αποσχιστικού, εθνικοαπελευθερωτικού) ενώ η κυβέρνηση ασκεί εξουσία μπορεί να θεωρηθεί παρέμβαση στις εσωτερικές υποθέσεις τρίτου κράτους
- Η περίπτωση του Κεμπέκ – **Reference re Secession of Quebec (Supreme Court of Canada 1998)** – no right under international law to unilateral secession, where the central government represented the people as a whole on the basis of equality and without discrimination
- **Καταλονία – Χώρα των Βάσκων**
- Το ζήτημα των εθνικοαπελευθερωτικών κινήματων (PLO κλπ): 'Τα εθνικοαπελευθερωτικά μέτωπα δεν έχουν όλες τις ιδιότητες του κράτους. Τους λείπει το σταθερό εδαφικό έρεισμα. Αλλά έχουν λαό και η πολιτική τους εξουσία οφείλει να σέβεται το διεθνές δίκαιο. Η διεθνής κοινότητα έχει με τη σειρά της ευχέρεια να τους διευκολύνει, στη μεταβατική φάση που βρίσκονται, στη διεκδίκηση του δικαιώματος της αυτοδιαθέσεως' (Ρούκουνας)
- Η αυτοδιάθεση (ως αρχή του διεθνούς δικαίου) δεν έχει βρει εφαρμογή μόνο στις περιπτώσεις εθνικοαπελευθερωτικών και αποαποικιοκρατικών προσπαθειών αλλά έχει εφαρμοστεί προκειμένου να μην αναγνωριστούν κράτη τα οποία την παραβιάζουν ευθέως